

EUROREGION NYSA

BIULETYN INFORMACYJNY

STOWARZYSZENIE GMIN POLSKICH EUROREGIONU NYSA

Jelenia Góra – kwiecień 2009 r. Nr 2(54) ISSN 1505-988X

Szanowni Państwo!

Uruchomieniu emisji biuletynu EUROREGION NYSA towarzyszy założenie, iż tworzymy nowy instrument, mający ułatwić i ożywić wzajemne kontakty pomiędzy tymi, z woli których Euroregion istnieje a których oczekiwania winien on jak najlepiej spełniać oraz tymi, którzy ten Euroregion na co dzień obsługują. Formuła wydawnicza biuletynu jest jeszcze *in statu nascendi*. Jak każde pismo „niszowe”, adresowany jest do konkretnych gremiów i środowisk. W tym przypadku – do dość specyficznego segmentu społeczności regionu: do tych którzy dostrzegają to, iż żyjemy w obszarze nie tylko kiedyś, ale dziś także wielokulturowym, w bliskim, codziennym styku z sąsiadami, z którymi wzajemne stosunki dopiero od 20 lat możemy swobodnie kształtować. A także to, iż nasze położenie geograficzne, choć dla niektórych ma ono ciągle znamiona „jakichś tam” peryferii, w istocie oznacza ogromne atuty! Bowiem to tu o wiele lepiej niż gdzie indziej w Polsce, możemy czerpać rozliczne korzyści z bliskości i z codziennego obcowania z sąsiadami i partnerami z Czech i Niemiec. Rzecz w tym, byśmy chcieli i potrafili z tych atutów korzystać. Czy Euroregion sprawdza się jako struktura i jako poręczne narzędzie, które ma temu sprzyjać? Jakie zmiany byłyby pożądane? Te pytania stawia sobie, ale także gminom i powiatom członkowskim Konwent Stowarzyszenia GP ERN planując przeprowadzenie jeszcze w tym roku konferencji programowej. Przygotowania do niej już trwają. Biuletyn będzie im towarzyszył starając się oddać aktualny obraz aktywności ERN.

Refleksji nad ideą i tożsamością naszego, pierwszego w b. bloku wschodnim euroregionu, poświęcona jest rozmowa z Prezydentem SGP Euroregionu Piotrem Romanem.

Redaktor

Quo vadis Euroregionie NYSA?

Rozmowa z Prezydentem SGP Euroregionu Nysa Piotrem Romanem

Piotr Roman
Prezydent Miasta Bolesławiec
Prezydent SGP Euroregionu Nysa

Od inicjatywy zawiązania Euroregionu jako trójstronnej, polsko-czesko-niemieckiej wspólnoty współpracy transgranicznej minie niebawem 18 lat, zaś Stowarzyszenie GP ERN jako jej polski podmiot prawny funkcjonuje od ponad 16 lat. To czas, o którym będzie można kiedyś powiedzieć, że historia naszego kontynentu mocno przyspieszyła. Tak w kraju jak i w całej Europie zaszło i nadal zachodzi wiele zmian. Dziś żyjemy przecież w realiach radykalnie odmiennych w porównaniu z początkiem lat 90-tych. Dostosowywanie się do zachodzących zmian jest koniecznością i Euroregion Neisse-Nisa-Nysa jako trójstronna wspólnota przeszedł w tym czasie znaczącą ewolucję.

Obecnie podobne zadanie stawia przed sobą kierownictwo strony polskiej, przygotowując własną konferencję programową. Ma ona wypracować taki zestaw zadań i koncepcję funkcjonowania, które pozwolą polskiej stronie w pełni wykorzystać jej atuty a przy tym jak najlepiej spełnić oczekiwania gmin i powiatów tworzących nasze Stowarzyszenie. Potrzebny jest sondaż ich własnych ocen i postulatów w tej materii, ale czy tylko to? Równie ważny wydaje się nasz wewnętrzny dialog o wszystkich ważnych sprawach, które dotyczą pomyślnego rozwoju całego regionu, w tym o roli jaką może i powinien w tym odgrywać Euroregionu Nysa.

Na ten temat poprosiliśmy o rozmowę Prezydenta SGP ERN Piotra Romana.

(dok. na str. 4)

Heinz Eggert spotka się z mieszkańcami Jeleniej Góry

W czwartek, 4 czerwca b.r. o godz. 18:00, w Biurze Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze (Plac Ratuszowy, południowa strona), odbędzie się spotkanie z jednym z założycieli Euroregionu Nysa, dziś znanym politykiem saksońskim, Heinzem Eggertem z Oybin. Zapraszamy!

Będzie to kolejna już z publicznych debat prowadzonych w ramach „Obszernatorium Karkonoskiego” przez red.

Andrzeja Więckowskiego z miesięcznika „ODRA”, ale pierwsza z udziałem gościa z zagranicy.

Temat tego spotkania : **Polska – Niemcy. Ciężar historii a sąsiedztwo.**

W poprzednim numerze biuletynu zamieściliśmy artykuł Heinza Eggerta, poświęcony demograficznemu regresowi w Saksonii.

(red.)

Dzień Dziecka, 1 czerwca 2009 – zapraszamy na Most Staromiejski w Zgorzelcu/Görlitz!

Międzynarodowy Dzień Dziecka to święto wszystkich dzieci na całym świecie. Dzieci potrzebują naszej miłości, zainteresowania, czasu i troski. Dzieci muszą znać swoje prawa, aby móc się rozwijać.

W poniedziałek 1 czerwca 2009 r. zapraszamy wszystkie dzieci na godzinę 13:00 do 17:00 na Most Staromiejski. Stowarzyszenie Promocji Miasta Kultury Görlitz-Zgorzelec wspólnie z Demokratischer

Frauenbund z Görlitz przygotowało dla dzieci wiele wspaniałych atrakcji. Dzieci będą mogły pomalować sobie twarze, wziąć udział w zmaganiach sportowych, pooglądać i posłuchać występów grupy tanecznej i zespołów dziecięcych. O godz. 16:00 odbędzie się rozdanie nagród dla zwycięzców konkursu rysunkowego dla dzieci „Moje największe życzenie”. Konkurs trwa do 25 maja 2009 r. Bliższe informacje o konkursie – pod adresem email: malwettbewerb@goerlitz-zgorzelec.org. Na temat programu Dnia Dziecka można się także informować u Pani Sylwii Marzec, w biurze Stowarzyszenia Promocji Miasta Kultury Görlitz-Zgorzelec, tel. +48 (03581) 767 83 31. Podaje: Sylwia Marzec

XXVIII Konferencja Krajowa Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa

odbędzie się 17 czerwca 2009 r. o godz. 10:00 w Hotelu „Mercure” w Jeleniej Górze.

Międzynarodowa konferencja na temat bioróżnorodności

28-29 czerwca 2009 r. Görlitz/Zgorzelec

Informuję o ważnej konferencji, do udziału w której zachęcamy razem z Saechsische Landesstiftung „Natur und Umwelt” (Saksońska Fundacja „Przyroda i Środowisko”) z Drezna.

Temat konferencji: **„Bioróżnorodność ponad granicami w Europie – współpraca na rzecz przyrody w dawnym „Czarnym Trójkącie” Czechy-Niemcy-Polska”**

Jest to trójstronne (CZ, D, PL) przedsięwzięcie pod patronatem Unii Europejskiej poświęcone transgranicznemu zachowaniu różnorodności biologicznej połączone z prezentacją przykładów best-practice z polityki, nauki i ochrony przyrody.

Obszar pogranicza Czech, Niemiec i Polski przez długi czas miał złą opinię. Przyroda na dużych obszarach doznała tu wielkich szkód wskutek emisji szkodliwych substancji. Najdobitniej objawiły się one w lasach Sudetów (Karkonosze, Góry Izerskie, Góry Łużyckie). Konferencja ma dać odpowiedź na pytania: jak dzisiaj funkcjonuje współpraca międzynarodowa w zakresie ochrony bioróżnorodności w regionie i jaką rolę odgrywa w niej Unia Europejska.

Referaty wprowadzające dotyczą czterech tematów kluczowych: „Krajobraz i zrównoważony rozwój”, „Transgraniczna ochrona gatunków”, „Sieć ekologiczna Natura 2000”, „Bioróżnorodność i zmiany globalne”. Stanowią one wprowadzenie do referatów, które wygłoszą zaproszeni goście. Pośród referentów znajdują się m.in. przewodniczący 9. i dyrektor generalny w niemieckim, federalnym Ministerstwie Środowiska, Jochen Flasbarth a także dyrektor departamentu „Ochrona

środowiska naturalnego” w Dyrekcji Generalnej d/s Środowiska Komisji Europejskiej, Ladislav Miko.

Zapraszamy gorąco przedstawicieli towarzystw i stowarzyszeń regionalnych do przygotowania posterów i zaprezentowania w nich zakończonych sukcesem bądź planowanych projektów z zakresu ochrony bioróżnorodności realizowanych przy pomocy niewielkich środków finansowych.

Celem konferencji jest wymiana doświadczeń zawodowych i dyskusja, utworzenie roboczych na płaszczyźnie politycznej, naukowej i ochrony przyrody, zainicjowanie projektów transgranicznych, zintensyfikowanie kontaktów ze społeczeństwem.

Adresatami zaproszenia są: osoby zajmujące się ochroną przyrody zawodowo i społecznie a także naukowcy z trzech krajów, przedstawiciele administracji „środowiskowej” i towarzystw zajmujących się środowiskiem na poziomie województw, krajów i Unii Europejskiej.

Organizatorami są: Komisja Europejska – Generalna Dyrekcja d/s Środowiska, Saksońskie Ministerstwo Środowiska i Rolnictwa, Komisja Europejska, Ministerstwo Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwo Środowiska Republiki Czeskiej.

Przygotowanie konferencji: Senckenberg Museum für Naturkunde Görlitz (Muzeum Przyrodnicze Senckenberg w Görlitz) i Sächsische Landesstiftung Natur und Umwelt (Saksońska Krajowa Fundacja „Przyroda i Środowisko”).

Miejsce obrad: Senckenberg Museum für Naturkunde Görlitz (Muzeum Przy-

rodnicze Senckenberg w Görlitz, Niemcy) i Dom Kultury w Zgorzelcu (Polska).

Konferencja rozpoczyna się w Görlitz w niedzielę rano wycieczką autokarową i kończy się we wtorek wieczorem ok. 19.00.

Liczba uczestników konferencji jest ograniczona do 150 osób. Opłata za uczestnictwo w konferencji wynosi 10 €. W kwocie tej nie uwzględnione są koszty noclegów i wyżywienia. Uczestnicy wycieczki autokarowej ponoszą dodatkową opłatę.

Referaty będą tłumaczone na języki: polski, czeski i niemiecki.

Informacji nt. konferencji udziela/zgłoszenia przyjmuje:

Christian Dueker

e-mail: <mailto:christian.dueker@senckenberg.de> christian.dueker@senckenberg.de

Senckenberg Museum für Naturkunde Görlitz
Am Museum 1
02826 Görlitz, Niemcy

www.naturkundemuseum-goerlitz.de
<http://www.naturkundemuseum-goerlitz.de/>

Magda Guła

Południowo-Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze”

Biuro Kontaktowe Trójnarodowej Sieci Edukacji Ekologicznej Saksonia – Północne Czechy – Dolny Śląsk
ul. Bankowa 7, 59-800 Lubań,
Tel. 075 721 50 77
www.pogranicze-csb.home.pl

przyjmowane są zdjęcia w formacie A4 (30 x 21 cm) i jednocześnie zapisane w formie elektronicznej na płycie CD – ROM o rozdzielczości 300 dpi w formacie jpg. Inne formaty zdjęć nie będą brały udziału w konkursie. Zdjęcia nie mogą być oceniane w innych konkursach i muszą pochodzić z roku 2008 lub 2009.

Dalsze informacje uzyskacie Państwo pod numerem tel. +49 (0)3581 767 83 31 u Pani Sylwii Marzec.
Kontakt mailowy: smarzec@goerlitz-zgorzelec.org.

(red.)

Konkurs Bezpieczeństwa dla Dzieci i Młodzieży

To już piąta edycja konkursu pod hasłem „Uczę się bezpiecznie żyć”. W czterech poprzednich edycjach odbywał się on tylko na obszarze Euroregionu Nysa, w tym roku dzięki porozumieniu między Zarządem Województwa Dolnośląskiego a Stowarzyszeniem G.P. Euroregionu Nysa konkurs rozszerzono na cały Dolny Śląsk.

Honorowy patronat nad konkursem objął wicepremier Grzegorz Schetyna, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Konkurs przebiegał wieloetapowo. Jak

szacują organizatorzy łącznie uczestniczyło w nim ok. 25.000 dzieci.

Poniżej prezentujemy serwis fotograficzny z jeleniogórskiego półfinału konkursu, który odbył się w dniu 17 kwietnia b.r. w kompleksie stadionu sportowego przy ul. Złotniczej. Uczestniczyło w nim blisko 350 dzieci i młodzieży z Polski i Czech, gdyż zarazem był to międzynarodowy finał konkursu Euroregionu Nysa.

Finał konkursu odbędzie się 18 maja b.r. we Wrocławiu. Podsumowując relację zamieścimy w kolejnym numerze biuletynu.

(red.)

Foto: Mieczysław Stelmach

Foto: Jacek Jakubiec

Konkurs fotograficzny „W drodze”

Organizowany jest od 2008 roku pod kulturowym patronatem Stowarzyszenia Promocji Miasta Kultury Görlitz-Zgorzelec. W tym roku startuje kolejna edycja konkursu jako projekt towarzyszący 3 Saksońskiej Wystawie Krajowej 2011

Temat konkursu w tym roku brzmi: **„W drodze przez VIA REGIA – Ludzie w Euroregionie Neiß-Nisa-Nysa”**

Celem konkursu jest uwiecznienie i przedstawienie codziennego życia mieszkańców np. w szkole, na studiach, w pracy. Chcemy pokazać jak ludzie żyją, mieszkają i pracują.

Termin nadsyłanie prac upływa 15 sierpnia 2009 roku (decyduje data stempla pocztowego).

Każdy uczestnik powinien nadesłać maksymalnie trzy zdjęcia. Do konkursu

Quo vadis Euroregionie NYSA?

Rozmowa z Prezydentem SGP Euroregionu Nysa Piotrem Romanem

Panie Prezydencie, może postawię Pana w trudnej sytuacji, ale pozwalam sobie zapytać: czy Bolesławiec, którym Pan dziś „rządzi” jest usatysfakcjonowany ze swojego statusu jako członka Stowarzyszenia GP ERN, zwłaszcza z efektów tego członkostwa?

Nie mogę mówić za Bolesławiec. Mogę mówić za siebie. To czy któryś z władarzy gminnych jest zadowolony z udziału w naszym stowarzyszeniu zależy od tego, czy chce wykorzystać szanse i możliwości które tkwią w Euroregionie. Nie ma drugiego takiego ciała, które zajmowałoby się rozwojem współpracy przygranicznej i dysponowałoby niezłymi środkami na jej wspomaganie. Bolesławiec tak jak wiele naszych gmin korzysta z tych możliwości, chociaż zawsze chciałoby się więcej. Euroregion trochę niechętny przejął też funkcję reprezentanta problemów gmin leżących w pasie przygranicznym. Niezależnie bowiem od tego, kto rządzi niektóre bardzo specyficzne problemy pogranicza i trójstyk granic nie są zauważane przez decydentów.

Czy Euroregion Nysa ma przyszłość? Spotykam się czasem z czymś zdziwieniem: a po co nam dziś Euroregion, skoro już jesteśmy w Unii, granice praktycznie nie istnieją, fundusze unijne są dostępne dla gmin niezależnie od tego czy są w takiej wspólnotce, czy nie...

Można byłoby zapytać przewrotnie: jeśli nie Euroregion to co? Potrzebę funkcjonowania tego typu organizacji potwierdza ich ilość oraz decyzje Unii Europejskiej. Gdyby euroregiony po Schengen stały się niepotrzebne to już dawno byłyby zlikwidowane szczególnie w starych państwach Unii. W Europie działa ogromna ilość euroregionów i mają się dobrze. Mamy możliwość obserwowania ich poprzez uczestnictwo w pracach AGEF. Przypomnę, że w ubiegłym roku w Finlandii odbieraliśmy wyróżnienie dla naszego euroregionu, jako jednego z najlepiej funkcjonujących w Europie. Co do przyszłości. Polityka władz Unii Europejskiej wyraźnie preferuje Europę regionów (oczywiście przy poszanowaniu suwerenności państwowej). Jeśli ten wektor działania Unii ma być rozwijany, to nie należy się zastanawiać nad istnieniem ale raczej nad poszerzeniem i rozwojem naszego stowarzyszenia.

Czy dostrzega Pan Prezydent jakieś dziedziny problemowe, bądź konkretne tematy, które Euroregion jako trójstronna wspólnota może niesłusznie omijać lub traktuje zbyt marginalnie?

Oczywiście jest jeszcze

wiele do zrobienia. Np. w sferze współpracy gospodarczej czy wspólnej promocji. Chociaż na ostatnich targach ITB w Berlinie nasza wspólna polsko-czesko-niemiecka konferencja prasowa wzbudziła duże zainteresowanie. Bardzo ważny jest przepływ informacji o tym co się dzieje po drugiej stronie granicy. Naprawdę jednak uważam, że moi poprzednicy zrobili wiele aby ten stan rzeczy zmieniać. Ostatnie projekty złożone przez gminy członków ERN do programu polsko czeskiego również powinny ten stan rzeczy poprawić.

Poprzednie pytanie wiąże się z kwestią tożsamości Euroregionu. Czy i w jakim stopniu Euroregion mógłby być uznany kreatorem pożądanych procesów zmian w tej części Europy? Czy tak jak jest obecnie, winien pozostać strukturą czysto służebną, lub wręcz usługową dla swoich mocodawców, czyli gmin i powiatów?

Funkcja usługowa i służebna jest podstawowa i tego oczekują nasi członkowie. Kreacja wynika z tego, że na poziomie ERN może następować pozytywna agregacja pojedynczych interesów gmin, czy powiatów i przekształcanie ich w większe koncepcje. Przypomnę choćby pozytywną rolę naszego ERN w kreowaniu koncepcji sieci komunikacyjnych, ścieżek rowerowych czy wspieraniu tworzenia przejść granicznych. Dzisiaj za pomocą narzędzi w jakie wyposażono euroregiony możemy finansować dobre projekty dynamizujące procesy integracji transgranicznej. Euroregion może być skuteczny tylko we współpracy z organami władzy takimi jak wojewoda i mar-

szalek. Cieszę się, że u obecnych władarzy naszego województwa widać świadomość potrzeby współdziałania z Euroregionami, co przynosi wymierne owoce. Nie we wszystkich województwach jest podobnie.

Kiedy odbędzie się konferencja programowa Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa?

Przygotowujemy się do niej. Najpierw jednak potrzebne jest cierpliwe wysłuchanie uwag i propozycji szefów gmin i powiatów, również tych negatywnych. Przed nami w czerwcu konferencja krajowa, na której będą również poruszane kwestie programowe. Nie wolno zapominać o twórczej aktywności grup roboczych Euroregionu. To jest swoisty fenomen naszego stowarzyszenia. Twierdzą, że najbardziej niewymiernym i zarazem skutecznym sposobem rozwoju współpracy euroregionalnej na różnych płaszczyznach jest właśnie działalność grup roboczych.

Czy w związku z przygotowaniem do konferencji programowej ma Pan Prezydent jakieś oczekiwania lub zalecenia, które adresowałby Pan do samorządów członkowskich naszego Stowarzyszenia?

Będąc szefem Euroregionu raczej nie ośmielię się formułować zaleceń, bowiem ERN nie jest jakimś ciałem nadrzędnym wobec samorządów. Zachęcam wszystkich samorządowców do kontaktów z naszym biurem, do włączania się w prace grup roboczych i do składania wniosków o dofinansowanie inicjatyw i projektów w ramach programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Wierzę, że już niedługo ruszy program polsko-saksoński. Jak na razie – sądząc po efektach programu polsko-czeskiego – mogę z pełną odpowiedzialnością powiedzieć, że nasze samorządy są znakomicie przygotowane do aplikowania wspólnych projektów. Oczekuję od władarzy samorządów uwag i propozycji tych tematów, na które powinniśmy zwrócić uwagę w najbliższym czasie. Warto tu powiedzieć, że zapadły decyzje o bliższej współpracy z sąsiednimi euroregionami w celu przygotowania się do kolejnej perspektywy finansowania po 2013 roku. Istnieje szansa, że jeśli nasz pomysł będzie skuteczny, to pozyskiwanie środków może być objęte łatwiejszą procedurą. Na razie za wcześniej mówić o szczegółach. A nade wszystko potrzebny jest dialog wszystkich zainteresowanych. Przez tych kilkanaście lat powstała ogromna rzesza ludzi którym nieobojętne jest wszystko, co sprzyja współpracy z sąsiadami. To co w tych latach stało się na naszych granicach, nie ma jakiegokolwiek historycznego precedensu.

Dziękuję Panu Prezydentowi.

Rozmawiał: Jacek Jakubiec

O Konwencie

Konwent Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa, to jego 10-osobowy zarząd, wybierany na kolejną kadencję przez najwyższą władzę Stowarzyszenia jaką jest Konferencja Krajowa, w której uczestniczą delegaci gmin i powiatów członkowskich Stowarzyszenia. Zmiany tak na liście delegatów jak i w składzie Konwentu następują w rytmie wyborów samorządowych. Analogicznie odbywa się to u naszych partnerów czeskich i saksońskich.

Mechanizm demokratycznych wyborów zarówno krajowych jak i trójstronnych władz Euroregionu został przyjęty na samym początku, gdy po historycznej już konferencji inicjującej (22-24 maja 1991 r. w Żytawie/Zittau) nastąpił etap organizowania się tej pierwszej na obszarze b. bloku wschodniego wspólnoty transgranicznej. Przyjęto formułę iż najwyższe, wspólne gremium polityczne i programowe czyli trójstronną Radę ERN tworzyć będą 10-osobowe, demokratycznie wybrane konwenty, reprezentujące w Radzie każdą ze stron. Najprostszym rozwiązaniem było przyjęcie zasady iż to 30-osobowe grono, traktowane czasem jako nieformalny, euroregionalny quasi-parlament tworzą właśnie 10-osobowe zarządy trzech krajowych stowarzyszeń. Ich trzej przewodniczący jako krajowi liderzy, tworzą równocześnie trójstronne Prezydium ERN i zwyczajowo określani są jako prezydenci ERN, odpowiednio ze strony czeskiej, niemieckiej i polskiej. Należy pamiętać, że nie od początku tak było. W pierwszym Prezydium ERN polską stronę reprezentował ówczesny wojewoda jeleniogórski Jerzy Nalichowski, ale już wtedy - poczynając od I Konferencji Krajowej po stronie polskiej (8.11.1991) – wybrany został 10-osobowy Konwent, który już niebawem, w dniu 21.12.1991 r. w Żytawie wziął udział w pierwszym posiedzeniu Rady ERN, na którym nastąpiło formalne i faktycznie powołanie do życia Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Pierwszym przewodniczącym polskiego Konwentu został burmistrz Miasta i Gminy Bogatynia Franciszek Zaborowski. Po nim funkcję tę sprawowali kolejno Marcin Zawila – delegat Jeleniej Góry a następnie Michał Turkiewicz – delegat Lubania.

Obecny Konwent, wybrany został na XXVI Konferencji Krajowej, 14.05.2007 r. w Jeleniej Górze. Pracami Konwentu kieruje burmistrz Bolesławca – Piotr Roman. Pełny skład Konwentu Stowarzyszenia GP EN prezentujemy w tym numerze biuletynu.

Galeria Członków Konwentu

Rafał Gronicz
Burmistrz Miasta Zgorzelec
Wiceprezydent SGP ERN

Ryszard Raszkievicz
Starosta Złotoryjski
Wiceprezydent SGP ERN

Edward Dudek
Wójt Gminy Jeżów Sudecki
Skarbnik SGP ERN

Andrzej Grzmielewicz
Burmistrz MiG Bogatynia

Ludwik Kaziów
Burmistrz MiG Lwówek Śląski

Tomasz Kulon
Burmistrz MiG Lubawka

Konrad Rowiński
Burmistrz Miasta Lubań

Józef Sontowski
Burmistrz Miasta Zawidów

Artur Urbański
Burmistrz Miasta Jawor

Artykuł Zbigniewa Rzożycy, „Nowiny Jeleniogórskie” Nr 18 z dn. 5 maja 2009 r.

„Należymy do siebie”

– niepełnosprawni Jaworzanie w Turnovie

16 kwietnia br. przedstawiciele miasta Jawora przebywali w partnerskim Turnovie w Czechach na koncercie poświęconym prezentacji dorobku artystycznego osób niepełnosprawnych. Była to już 12. edycja imprezy, na którą tym razem zaproszone zostały osoby z zaburzeniami psychicznymi z Jawora.

Tegoroczny koncert miał charakter szczególny, ponieważ rozpoczął on realizację kolejnego zadania, pn. „Bądźmy razem”, realizowanego w ramach projektu partnerskiego między obu miastami, pn. „Wsparcie i rozwój współpracy partnerskiej Jawor-Turnov”, współfinansowanego ze środków Europejskie-

go Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 - 2013.

Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do wzajemnego poznania się i nawiązania współpracy pomiędzy osobami niepełnosprawnymi z terenu Jawora i Turnova.

Po stronie polskiej zadanie realizowane było we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodziny – Ośrodkiem Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podczas jednodniowej wizyty, podopieczni Ośrodka uczestniczyli w koncercie „Należymy do siebie”, którego organizatorem jest Stowarzyszenie FOCUS z Turnova. Mieli okazję do zwiedzenia siedziby organizacji oraz gry w bowling. Po pełnym emocji dniu podziwiali występy czeskich, niepełnosprawnych artystów, które odbyły się w Centrum Kultury „Strelnice”.

Strona czeska umożliwiła podopiecznym Ośrodka zaprezentowanie ich twórczości artystycznej oraz dotychczasowych osiągnięć. A wszystko w ramach towarzyszącej koncertowi wystawie prac wykonanych przez osoby z zaburzenia psychicznymi. Przedmioty przywiezione przez jaworzan zostały przekazane organizatorom koncertu na organizowaną tego samego dnia aukcję, z której dochód zasilił podmioty wspierające integrację osób niepełnosprawnych w Czechach.

W godzinach południowych do podopiecznych Ośrodka dołączyła także oficjalna delegacja z Jawora, w skład której weszli Sekretarz Gminy Ewa Uciurkiewicz, koordynator projektu Marta Wątrucka, członkowie zespołu projektowego: Leszek Świątkowski i Honorata Kulig oraz dyrektor jaworskiego PCPR Grażyna Rutkiewicz, którzy wzięli udział w krótkim spotkaniu roboczym z udziałem czeskich członków zespołu projektowego oraz burmistrz Turnova Hanną Maierową. Podczas spotkania omówiono dalszy przebieg zadania „Bądźmy razem”, które obejmować będzie imprezę w Jaworze z okazji tegorocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych oraz wspólną organizację prezentacji twórczości osób niepełnosprawnych z Jawora, w ramach kolejnej edycji koncertu „Należymy do siebie” w Turnovie.

Marta Wątrucka
koordynator projektu

Dziesięć lat współpracy Gryfów Śląski - Raspenava

Gmina Gryfów Śląski w ramach współpracy z miastem partnerskim Raspenavą

Republika Czeska otrzymała dofinansowanie na dwa projekty w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013 z Funduszu Mikroprojektów.

Jednym z nich jest „Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Pogórza Izerskiego”, który jest już w fazie realizacji. W ramach tego projektu wykonywany jest remont zabytkowego pomieszczenia, które będzie przeznaczony na siedzibę Centrum Informacji Turystycznej. Wspólnie z partnerem czeskim będą opracowane materiały promocyjne: mapa, informator i folder promujące Pogórze Izerskie. Powstanie również strona internetowa CIT-u.

Podczas uroczystego otwarcia CIT-u odbędzie się wystawa fotografii: „Pogórze Izerskie w obiektywie”. Projekt jest realizowany od stycznia do grudnia 2009 roku.

Drugi projekt to „Dziesięciolecie współpracy transgranicznej Raspenava – Gryfów

Śląski”, który przypada na dziesięciolecie współpracy miast partnerskich a głównym założeniem jest intensyfikacja współpracy transgranicznej społeczności lokalnych, poprzez organizację cyklu działań po obu stronach granicy. Założyliśmy, że w ciągu roku odbędzie się 20 spotkań, w których weźmie udział przynajmniej 300 osób. W ramach projektu będzie wydana mapa miast partnerskich.

Pierwsze działanie w ramach wyżej wymienionego projektu odbyło się 8 maja w Raspenavie. Był to Rajd Górąmi Izerskimi, w którym wzięła udział młodzież ze Szkoły Podstawowej w Gryfowie Śląskim.

Agnieszka Muszka

Kraina Domów Przystupowych (1)

Pod tym hasłem będziemy w tym miejscu informowali Czytelników o postępach we wdrażaniu programu ochrony, sanacji i pielęgnacji domów przystupowych, przyjętego w dniu 17.10.2007 r. w Żytawie/Zittau.

Przypomnijmy to, co najważniejsze w tej sprawie.

Problem ochrony domów przystupowych to jedno z ważnych wyzwań stojących przed całą polsko-czesko-niemiecką wspólnotą Euroregionu Nysa. Według szacunków strony czeskiej temat ten dotyczy dziś ok. 19.000 zachowanych jeszcze we wszystkich trzech krajach takich obiektów. Wyróżnia je oryginalny sposób budowania, który poczynając od XVI stulecia rozprzestrzenił się na całym obszarze starszego ERN. Mimo przemian, jakie tu w międzyczasie nastąpiły, dom przystupowy jest nadal ważnym wyróżnikiem w krajobrazie kulturowym tej części Europy, a o jego unikatowym charakterze mówi to, iż od kilku lat trwają przygotowania do wpisania tego zjawiska na listę światowego dziedzictwa ludzkości UNESCO. Ile „przystupów” zachowało się po stronie polskiej? Tego dokładnie nie wiadomo, według jednych źródeł - ok. 400, według innych - ponad 600. Równocześnie zjawisko to jest w stanie zagrożenia. To skutek nie tylko ograniczonej trwałości budulca (drewno, glina...), ale i wielu innych czynników: braku odpowiedniej wiedzy i wrażliwości wśród ich właścicieli i użytkowników, braku dobrych rzemieślników dysponujących rzadkimi dziś umiejętno-

nościami, o deficycie niezbędnych funduszy nie mówiąc.

Pierwszy horyzont czasowy programu o którym mowa, przyjętego przy akceptacji trójstronnego Prezydium ERN, wyznaczony został na rok 2013. Związkiem dla strony polskiej oznacza to konieczność dużej mobilizacji i nadrobienia wieloletnich błędów i zaniedbań. W dniu 6.03.09 na roboczej naradzie w biurze Stowarzyszenia G.P. ERN podjęto ustalenia, mające połączyć i skoordynować wysiłki różnych podmiotów i gremiów. Jest szansa na wydatne przyspieszenie działań na rzecz wdrażania koncepcji Krainy Domów Przystupowych” w polskiej części ERN. To m.in. będzie jednym z punktów w porządku obrad najbliższej Konferencji Krajowej ŚGP ERN, w dniu 17.06 br.

Poniżej publikujemy tekst otrzymany z PZFS „Pogranicze” z Lubania, która to organizacja na marcowej naradzie została wytypowana do objęcia roli koordynatora kampanii na rzecz domów przystupowych po stronie polskiej.

(red.)

Dom Kołodzieja – przypadek wyjątkowy!

Zamieszczone tu zdjęcia (autor: Tadeusz Popowicz) przedstawiają dom przystupowy znany coraz szerzej jako „Dom Kołodzieja” w Zgorzelcu.

Jest to przypadek unikatowy! Ten cenny zabytek architektury ludowej, jeszcze na początku 2005 r. stał na swoim pierwotnym miejscu, w nieistniejących dziś Wigancicach Żytawskich tam, gdzie go postawiono w 1822 roku. Wsi już wtedy nie było a nie użytkowany już „Dom Kołodzieja”, rzucił się w oczy jako ostatni jej świadek, budynek-widmo na całkowitym odludziu... Jego los byłby z pewnością tragiczny, gdyby wcześniej nie zainteresowała się nim pani Elżbieta Lech-Gothardt, niezwykle dzielna i operatywna „bizneswoman” ze Zgorzelca. Kupiony przez nią od Kopalni Turów stał się – za wiedzą i wsparciem władz konserwatorskich – przedmiotem precyzyjnie zaplanowanej i przeprowadzonej translokacji na ponad 30-kilometrowej trasie Wigancice-Zgorzelec. Już w czerwcu 2005 r. jego podstawowy kształt był odtworzony na nowym miejscu. Dzięki zaangażowaniu świetnych specjalistów różnych branż jest dziś wzorcowym wręcz przykładem uratowanego i z dużą inwencją przywróconego do życia domu przystupowego.

Jacek Jakubiec

Wspólnie dla zachowania domów przystupowych

Pod takim hasłem powiat Görlitz oraz Kraj Liberecki realizować będą wspólny projekt z Programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej Czechy – Saksonia. Celem projektu jest uwrażliwienie społeczności regionu oraz wymiana wiedzy do zachowania i ratowania dziedzictwa kulturowego jakim jest budownictwo przystupowe. Treścią projektu będą m.in. przenośne wystawy, pokazowy remont domu przystupowego i utworzenie w nim domu pielgrzymy, opracowanie i wydanie poradników „jak ratować domy przystupowe”, wspólne działania promocyjne – marketingowe oraz wymiana wiedzy i doświadczeń poprzez konferencje, wyjazdy studyjne i szkolenia.

Mając na uwadze zbliżający się termin startu Programu EWT Polska – Saksonia przedstawiciel Powiatu Görlitz odpowie-

dzialny za temat domów przystupowych Pani Jeannette Gosteli w trakcie spotkania 16.04.2009 roku w Domu Kołodzieja w Zgorzelcu zaproponowała stronie polskiej wspólne przygotowanie podobnego projektu. Południowo-Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze” z Lubania oraz stowarzyszenie Dom Kołodzieja zobowiązało się do przedstawienia propozycji Powiatu Görlitz partnerom samorządowym i społecznym z Euroregionu Nysa.

Strona polska i saksońska oczekują, że projekt przygotowany i złożony zostanie w okresie jesiennym 2009 roku i realizowany będzie przez 3 lata tj. do 2012 roku.

Marek Karłowski

Południowo-Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze”, tel. 075 721 50 77

